

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/dodatki-histeryczne-do/155705,Giganci-nauki-PL-polscy-wynalazcy-odkrywcy-i-pionierzy-nauk-scislych-odc-10-doda.html>
16.04.2026, 16:26

Giganci nauki PL - polscy wynalazcy, odkrywcy i pionierzy nauk ścisłych, odc. 10 - dodatek historyczny do tygodnika „Sieci”

Mamy w naszej historii wspaniałych odkrywców i wynalazców, zmieniających losy Polski i świata. Często wiemy o nich niewiele albo zgoła nic. Przez całe dziesięciolecia od wojny byli świadomie zapomniani i niedoceniani. Nadszedł czas, byśmy mogli z dumą o nich mówić i przypominać Polsce i światu o wspaniałych rodakach.

20.12.2021

W dodatku:

- prof. Bolesław Orłowski: *Polski wkład w złamanie kodu Enigmy*
Wydawałoby się, że promując tych, którym jako pierwszym udało się złamać kod niemieckiej maszyny szyfrującej Enigma, jesteśmy w lepszej sytuacji, gdyż tym razem mówimy o sprawie powszechnie w Polsce znanej i wielokrotnie przywoływanej w różnych sytuacjach. Powiedziałbym z przekąsem, że zbyt dobrze znanej. A zwłaszcza że zbyt często przywoływanej w licznych publikacjach przez osoby nie do końca zorientowane. I ze szlachetnych pobudek skłonne do patriotycznego zawłaszczania całej związanej z Enigmą chwały wyłącznie dla nas, Polaków. Ignorując całkowicie wkład innych nacji w dzieło jej odtajnienia i wykorzystywania podczas II wojny światowej.
- prof. Bolesław Orłowski: *Marian Rejewski (1905-1980)*
W końcu 1932 r. w ciągu trzech miesięcy, stosując metody analizy matematycznej i lingwistycznej niemieckiej korespondencji, stworzył podstawy naukowe do łamania kodów Enigmy, odtworzył schemat jej połączeń elektrycznych i odczytał pierwsze depesze.
- prof. Bolesław Orłowski: *Jerzy Różycki (1909-1942)*
Opracował metodę pozwalającą określić wybór i ustawienie wirnika Enigmy, tzw. metodę zegara, co ze względu na okresową zmianę kolejności wirników oraz ich położenia wyjściowego powodowało konieczność stosowania skomplikowanych obliczeń.
- prof. Bolesław Orłowski: *Ludomir Danilewicz (1904-1971)*
Kiedy we wrześniu 1938 r. Niemcy zmienili sposób posługiwania się Enigmą i dotychczasowe metody dekryptaży okazały się nieprzydatne, Danilewicz wspólnie z bratem niezwłocznie skonstruowali umożliwiające to urządzenie, tzw. bombę.
- prof. Bolesław Orłowski: *Henryk Zygalski (1908-1978)*
Opracował koncepcję perforowanych arkuszy dużego formatu, służących ustaleniu kolejności wirników szyfrujących Enigmy.
- prof. Bolesław Orłowski: *Jan Kowalewski (1892-1965)*
W 1919 r. złamał w jedną noc szyfr, którym posługiwały się bolszewickie oddziały. Ujawniony w ten sposób talent kryptoanalityka spowodował powierzenie mu organizacji radiowywiadu Biura Szyfrów Oddziału Sztabu Głównego WP oraz komórek dekryptaży w sztabach polskich frontów i armii

SIECI

Giganci nauki PL odc. 10

polscy wynalazcy, odkrywcy i pionierzy nauk ścisłych

Mamy w naszej historii wspaniałych odkrywców i wynalazców, zmieniających losy Polski i świata. Często wiemy o nich niewiele albo zgoła nic. Przez całe dziesięciolecia od wojny byli świadomie zapomniani i niedoceniani. Nadszedł czas, byśmy mogli z dumą o nich mówić i przypominać Polsce i światu o wspaniałych rodakach.

Marian Rejewski (1905-1980)

ORLEN

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ

PAN IHN

PARTNER DODATKU PARTNER MERYTORYCZNY rys. Krzysztof Wyrzykowski